

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.1 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας

Β΄ Γυμνασίου

Τίτλος:

«Ας κρατήσουν οι χοροί»

ΜΑΡΙΝΑ ΑΡΕΤΑΚΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας λογοτεχνίας: Βασίλης Βασιλειάδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Ας κρατήσουν οι χοροί

Δημιουργός

Μαρίνα Αρετάκη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική λογοτεχνία

(Προτεινόμενη) Τάξη

Β΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Φεβρουάριος 2014.

Διδακτική/θεματική ενότητα

—

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

14 ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο πληροφορικής,

II. Εικονικός χώρος: Wiki

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

- Για το σχολείο: ελεύθερο εργαστήριο πληροφορικής για κάποιες ώρες.
- Για τον εκπαιδευτικό: εξοικείωση με κάποια προγράμματα Η/Υ όπως δημιουργία συννεφολέξου, εννοιολογικοί πίνακες.

- Για τον μαθητή: βασικές δεξιότητες στους Η/Υ από τη μεριά των μαθητών και εξοικείωσή τους με προγράμματα όπως Word, PowerPoint κλπ. και με τη δημιουργία πολυτροπικών κειμένων.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο είναι πρόταση διδασκαλίας.

Το σενάριο στηρίζεται

—

Το σενάριο αντλεί

—

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το σενάριο επικεντρώνεται σε ένα γεγονός που εμφανίζεται σε όλες τις κοινωνίες και τους πολιτισμούς, τη *γιορτή*. Μέσα από μια σειρά λογοτεχνικών κειμένων, ελληνικών και ξένων, επιχειρείται η κατανόηση από τους μαθητές του φαινομένου αυτού, ο στοχασμός πάνω στα χαρακτηριστικά και τα είδη του και κυρίως η εξέταση της λογοτεχνικής απεικόνισής του. Οι δραστηριότητες του σεναρίου σκοπό έχουν την μελέτη των διαφορετικών εκφάνσεων αυτής της κοινής έκφρασης της ευχαρίστησης, που είναι στην πραγματικότητα η γιορτή, και της σχέσης της με το θέαμα.

Η προσέγγιση αυτής της βασικής έκφρασης της συλλογικότητας και χαράς που αποτελεί η γιορτή σε καιρούς μάλλον ζοφερούς ίσως προσφέρει στους μαθητές μαζί με τη χαρά της λογοτεχνίας και μια γεύση γιορτής.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η γιορτή φαίνεται να συνιστά έναν αυτόνομο χρόνο μέσα στον κοινωνικό χρόνο. Ως κοινωνικό φαινόμενο αντιτίθεται στην καθημερινότητα, την ατομικότητα, την ηρεμία, την απαγόρευση, την τάξη. Προϋποθέτει πλήθος, χορό, τραγούδι, φαγητό

και ποτό και κατά συνέπεια έξαρση, καρναβαλικό στοιχείο, υπέρβαση ορίων –σε επιτρεπτό βαθμό όμως. Η γιορτή μπορεί να έχει βέβαια θρησκευτική διάσταση και να περιέχει το στοιχείο του ιερού και της τελετουργίας, της επανάληψης. Έχει όμως και διάσταση κοινωνική και πολιτική.

Στο συγκεκριμένο σενάριο δίνεται έμφαση στα στοιχεία της ενότητας, της διασκέδασης και της χαράς, της σωματικής και αισθητικής ευχαρίστησης κι όχι σε αυτά της μελαγχολίας, της αποξένωσης που μπορεί επίσης να εγείρονται σε μια γιορτή. Εκκινώντας αφενός από την πεποίθηση ότι η μάθηση θα πρέπει να εμπεριέχει χαρά και δημιουργία κι αφετέρου ότι είναι αναγκαίο να κατανοήσουν οι μαθητές ένα ουσιαστικό στοιχείο της κοινωνικής ζωής που δομεί τον ανθρώπινο χρόνο, τη γιορτή, επιλέχτηκε η παραπάνω θεματική, του γλεντιού, της ξεφάντωσης, ως το πλέον κατάλληλο.

Α. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Με τη διδασκαλία του σεναρίου επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να συνειδητοποιήσουν τη διαχρονικότητα της *γιορτής* και τα αναλλοίωτα συστατικά της
- να σκεφτούν πάνω στη λειτουργία της *γιορτής* στην ανθρώπινη κοινωνία και να διακρίνουν τα είδη της (θρησκευτική, κοινωνική, πολιτική)
- να αποκτήσουν μια θετική στάση απέναντι στη γιορτή ως συλλογικό (και όχι ιδιωτικό) γεγονός
- να γνωρίσουν τραγούδια *παλιά* που αποδίδουν την ατμόσφαιρα της γιορτής.

Γνώσεις για τη λογοτεχνία

Με τη διδασκαλία του σεναρίου επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να μάθουν να διακρίνουν σε μια σκηνή τα βασικά συστατικά της (τόπος, χρόνος, πρόσωπα)

- να κατανοήσουν τη θεματική της γιορτής και να ασκηθούν στον εντοπισμό των στοιχείων που συνιστούν αυτή τη θεματική (τη συλλογικότητα, την τελετουργία, τη χαρά, τη μεταμπίηση, το φαγητό, τη μουσική και τον χορό, το θέαμα, την υπέρβαση των ορίων)
- να καταλάβουν πως σε κάθε κείμενο γίνεται χρήση διαφορετικών εκφραστικών τρόπων με σκοπό να αποτυπωθεί το γεγονός της γιορτής

Γραμματισμοί

Επιδιώκεται οι μαθητές και οι μαθήτριες μετά το τέλος της διδασκαλίας να μπορούν:

- να βρίσκουν και να κατανοούν τα βασικά στοιχεία της σκηνής (τόπος, χρόνος, πρόσωπα)
- να εντοπίζουν και να κατανοούν τους λογοτεχνικούς τρόπους (διαφορετικούς σε κάθε κείμενο) με τους οποίους ο συγγραφέας περιγράφει ένα σύνθετο γεγονός, όπως η γιορτή.
- να αναστοχάζονται πάνω σε μια έννοια (γιορτή) και να προχωρούν σε κατηγοριοποιήσεις της
- να συγκρίνουν κείμενα ομόθεμα
- να δημιουργούν πολυτροπικά κείμενα

Ψηφιακός γραμματισμός

Με τη διδασκαλία του σεναρίου επιδιώκουμε οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- να μπορούν να επιλέγουν ψηφιακό υλικό που να βοηθάει στην κατανόηση των κειμένων και να προβληματίζονται αναφορικά με τη σχέση λόγου και εικόνας
- να μπορούν να δημιουργούν μια 'προσομοίωση' γιορτής με τη βοήθεια ψηφιακών μέσων.

Διδακτικές πρακτικές

Το σενάριο εξελίσσεται σε τρεις φάσεις και αξιοποιείται τόσο η μετωπική όσο και η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. Τα ποικίλα κείμενα που χρησιμοποιούνται στο σενάριο δεν περιλαμβάνονται στο Ανθολόγιο.

Η μελέτη ποικίλων κειμένων που αναφέρονται σε διαφορετικές εποχές, κυρίως του παρελθόντος, η επαφή με τη καθαρεύουσα (εύκολη και ρέουσα του Κονδυλάκη και του Παπαδιαμάντη –για τον οποίο όμως χρησιμοποιούμε και την απόδοση σε απλή γλώσσα) φέρνει σε επαφή τους μαθητές με ένα γλωσσικό πλούτο που αντανακλά και τις διαφορετικές εκφάνσεις του θέματος που εξετάζουμε. Οι μαθητές θα πρέπει να προετοιμαστούν και να διαβάσουν τα κείμενα που προτείνονται ενώ στην τάξη χρησιμοποιείται η μετωπική αλλά και η ομαδοσυνεργατική διδασκαλία. Οι ομάδες που σχηματίζονται παραμένουν ίδιες στην πορεία του σεναρίου και εργάζονται πάνω σε ίδια κείμενα, κάποτε με διαφορετικές ερωτήσεις.

Ενώ το θέμα προσφέρεται για οπτικοακουστικό υλικό, χρησιμοποιούνται στην Α' φάση για αφόρμηση συγκεκριμένες εικόνες και ζητείται από τους μαθητές να συγκεντρώσουν τέτοιο υλικό στην πορεία, όχι όμως με τυχαίο τρόπο.

Οι δραστηριότητες στις οποίες εμπλέκονται οι μαθητές έχουν ως στόχο την κατανόηση των λογοτεχνικών κειμένων (βασικών στοιχείων των λογοτεχνικών κειμένων και της συγκεκριμένης θεματικής), την καλλιέργεια των δεξιοτήτων σύγκρισης και συνθετικής σκέψης.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Στα Ανθολόγια του Γυμνασίου η θεματική της γιορτής συνδέεται περισσότερο με τις εθνικές γιορτές, οι οποίες συχνά τείνουν να χάσουν τη δυναμική τους ως δραστηριότητα της σχολικής κοινότητας. Επίσης, είναι ελάχιστα τα παιγνιώδη ή και χαρούμενα κείμενα, γεγονός που συχνά κάνει τους μαθητές να δυσανασχετούν. Η επιθυμία να ασχοληθούμε με τη γιορτή ως συστατικό στοιχείο συγκρότησης μιας

κοινότητας και συγχρόνως να δημιουργήσουμε ένα κλίμα διασκεδαστικό οδήγησε στην επιλογή της συγκεκριμένης θεματικής.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο δεν εντάσσεται σε κάποια από τις ενότητες που προτείνονται στα Πιλοτικά Προγράμματα Σπουδών. Αφορμάται από ένα κείμενο του σχολικού εγχειριδίου (Ζ. Σαρή "Και πάλι στο σχολείο") και επεκτείνεται στο θέμα της γιορτής μελετώντας αποσπάσματα από σημαντικά κείμενα της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Η γιορτή ως κοινωνικό γεγονός περιέχει κοινά χαρακτηριστικά με το θέαμα. Το σενάριο εμπεριέχει δραστηριότητες όπως αναζήτηση εικόνων ή ήχου, δημιουργία πολυτροπικού κειμένου, δημιουργία tableaux vivants και δραματοποίηση, που λειτουργούν ως συμπλήρωμα και επέκταση της μελέτης των κειμένων.

Κείμενα

Λογοτεχνικά κείμενα σχολικών εγχειριδίων

ΚΝΛ Β΄ Γυμνασίου:

Ζωρζ Σαρή, «[Και πάλι στο σχολείο](#)»

Λογοτεχνικά κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

Μαρία Ιορδανίδου, *Λωξάντρα*, 25, 27, 29-36. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον της Εστίας, 1979¹⁰.

Ζωρζ Σαρή, *Κόκκινη κλωστή δεμένη*, 91-92, 94-96, 98, 101-102, 107-108, 112, 114. Αθήνα: Πατάκης 2012²⁰.

Ιωάννης Κονδυλάκης, [Πατούχας](#), 223-229. Αθήνα: Νεφέλη, 1989.

Κάρεν Μπλίξεν, «Η πανδαισία της Μπαμπέτ». *Ανέκδοτα του πεπρωμένου*, 61-70. Αθήνα: Αλεξάνδρεια, 2006.

Αλαίν Φουρνιέ, *Ο Μεγάλος Μωλν*, 74-87. Αθήνα: Καστανιώτης 1998.

Κάρολος Ντίκενς, [Μια χριστουγεννιάτικη ιστορία](#), μτφρ. Ουρανία Παπακωνσταντοπούλου, 99-104. Αθήνα: Κέδρος, 2004.

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, «[Στο Χριστό στο Κάστρο](#)» (απόσπασμα). Στο *Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης, Άπαντα*, επιμ. Ν.Δ. Τριανταφυλλόπουλος, 294-299. Αθήνα: Δόμος, 1982.

Νίκος Καζαντζάκης, [Αναφορά στο Γκρέκο](#), 127-129. Αθήνα: εκδ. Ελένης Καζαντζάκη.

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

Τραγούδια

«[Ας κρατήσουν οι χοροί](#)» από τον δίσκο *Τα τραπεζάκια έξω*, στίχοι, μουσική, ερμηνεία: Διονύσης Σαββόπουλος, 1983.

«[Το πάρτυ](#)» από τον δίσκο *Χαμηλή πτήση*, στίχοι, μουσική, ερμηνεία: Λουκιανός Κηλαηδόνης, 1982.

Βίντεο

«[Ας κρατήσουν οι χοροί](#)», από την εκπομπή *Τα τραγούδια που έγραψαν ιστορία*, ET1, 2007 (5:00 -10:00).

«[Ας κρατήσουν οι χοροί](#)», από το πάρτυ του Λουκιανού Κηλαηδόνη στη Βουλιαγμένη, 1983.

Τελετή λήξης των Ολυμπιακών του 2004 (τα τελευταία λεπτά που ακούγεται το τραγούδι «Ας κρατήσουν οι χοροί»)

[Τα τραγούδια της φωτιάς](#) του Νίκου Κούνδουρου, 1974.

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

Στο σενάριο αυτό, που εξελίσσεται σε τρεις φάσεις, σταδιακά εισάγονται στη διδασκαλία κείμενα πολύ διαφορετικά μεταξύ τους με μοναδικό κοινό στοιχείο τη θεματική της γιορτής. Η συσσώρευση κειμένων δεν λειτουργεί μόνο παρατακτικά: η διδακτική πορεία περιλαμβάνει σημεία αναστοχασμού πάνω στα κείμενα που

προηγήθηκαν ή περαιτέρω επεξεργασίας τους. Η εκκίνηση πραγματοποιείται από το κείμενο της Ζ. Σαρή που ανθολογείται στη Β΄ Γυμνασίου, κείμενο εύκολο που σχετίζεται με την καθημερινότητα των μαθητών και συνεχίζεται με μεγαλύτερα και απαιτητικότερα κείμενα. Οι μαθητές αρχικά καθοδηγούνται να κατανοήσουν βασικά στοιχεία της ιστορίας του κειμένου και στη συνέχεια καλούνται να τα ανακαλύψουν μόνοι τους. Επίσης, από κείμενο σε κείμενο εμβαθύνουν στην έννοια της γιορτής συγκεντρώνοντας στοιχεία και υλικό τα οποία θα χρησιμοποιήσουν σε ανακεφαλαιωτικές δραστηριότητες και στην τελευταία φάση του σεναρίου. Όσον αφορά τη μελέτη της λογοτεχνικής πραγμάτωσης του θέματος από τους μαθητές, ξεκινάμε επίσης από καθοδηγητικές ερωτήσεις και προχωράμε σε μια διερεύνηση περισσότερο προσωπική και ελεύθερη από τους μαθητές.

Α΄ φάση (2 ώρες)

Η Α΄ φάση θα πραγματοποιηθεί σε μια αίθουσα με διαδραστικό πίνακα ή άλλο σύστημα προβολής και θα διαρκέσει μία με δύο ώρες (αν οι ώρες είναι συνεχόμενες και αν ολοκληρωθούν οι δραστηριότητες πριν το τέλος της δεύτερης ώρας (που είναι το πιθανότερο), τότε μπορεί να διαβαστεί το κείμενο της Ζωρζ Σαρή «Και πάλι στο σχολείο» –ή το πρώτο μέρος του– που βρίσκεται στο Ανθολόγιο της Β΄ τάξης και να αρχίσει ενδεχομένως και η προσέγγισή του).

Ξεκινάμε προβάλλοντας στον διαδραστικό λίγες φαινομενικά ετερόκλητες εικόνες (βλ. Παράρτημα, [Υλικό για την 1^η ώρα](#)): μία ασπρόμαυρη φωτογραφία από ένα καρναβάλι στο Ηράκλειο το 1952, έναν ιμπρεσιονιστικό πίνακα του Renoir (Bal au Moulin de la Galette) με μια γιορτή στις όχθες του Σηκουάνα, τον πίνακα του Μπρέγκελ του πρεσβύτερου «Χωριάτικος γάμος» και το τελευταίο καρτέ από τον Αστεριξ που δείχνει το τελικό συμπόσιο κάθε περιπέτειας στο χωριό των Γαλατών. Ρωτάμε τους μαθητές αν διακρίνουν κάτι κοινό σε αυτές τις εικόνες. Προσδοκούμε να εντοπίσουν το στοιχείο της γιορτής και αν η συζήτηση πελαγοδρομεί, θέτουμε καθοδηγητικές ερωτήσεις: γιατί υπάρχει το πλήθος, τι σκοπό έχει η σύναξη, κλπ.

Αμέσως μόλις φτάσουμε στο ζητούμενο (τη γιορτή) τους ζητάμε να θυμηθούν μια χαρούμενη γιορτή (ει δυνατόν εκτός από τις ‘ατομικές’ –γενέθλια κλπ.) και δυο ή τρία στοιχεία –‘συστατικά’ της απαραίτητα για την επιτυχία της. Ο διδάσκων μπορεί να τα γράφει στον πίνακα και στη συνέχεια να προσπαθήσει, αν είναι δυνατόν, να τα ομαδοποιήσει. Θα μπορούσαμε, αν δεν το έχουν συνηθίσει οι μαθητές, να δημιουργήσουμε ένα συννεφόμελο με κάποιες λέξεις που θα διαλέξουν οι ίδιοι και οι οποίες αποδίδουν την ιδιαίτερη ατμόσφαιρα της γιορτής.

Στη συνέχεια, η τάξη χωρίζεται σε ομάδες. Ανάλογα με την τάξη, ο διδάσκων θα κρίνει πώς πρέπει να γίνει ο χωρισμός αυτός. Ένας τρόπος θα μπορούσε να είναι ο εξής: πέντε τυχαίοι μαθητές να διαλέξουν άλλον ένα με τον οποίο θα ήθελαν να οργανώσουν μια γιορτή. Καθένας από τη δεύτερη σειρά θα διαλέξει άλλους πέντε και ούτω καθεξής μέχρι να τελειώσουν οι μαθητές. Οι ομάδες που θα σχηματιστούν έτσι θα έχουν τον χαρακτήρα της παρέας και χρειάζεται προσοχή για την ένταξη μαθητών, μη δημοφιλών και μοναχικών.

Μοιράζεται το [Φύλλο εργασίας 1](#) και κάθε ομάδα καλείται να συμπληρώσει τη φράση «Η γιορτή είναι σαν...». Αφού η κάθε ομάδα ανακοινώσει τη φράση της, μετά ακούμε το τραγούδι του Σαββόπουλου «Ας κρατήσουν οι χοροί», το οποίο δεν αποκλείεται να είναι γνωστό στους μαθητές. Το τραγούδι αυτό όχι μόνο έχει ως θέμα τη γιορτή αλλά από τη στιγμή που δημιουργήθηκε μέχρι σήμερα ακούγεται σε γιορτές και χορεύεται: ας θυμηθούμε ότι ένα τμήμα της τελετής λήξης των Ολυμπιακών του 2004 είχε αυτόν τον τίτλο: «Ας κρατήσουν οι χοροί» και ότι ήταν το τελευταίο τραγούδι που ακούστηκε σε αυτήν την τελετή. Μπορούμε να δούμε τα τελευταία λεπτά αυτής της τελετής.

Επίσης, χρήσιμο είναι να δούμε κάποια λεπτά από την εκπομπή «Τα τραγούδια που έγραψαν ιστορία» («[Ας κρατήσουν οι χοροί](#)», 5:00 -10:00) στην οποία ακούμε τον Σαββόπουλο να εξηγεί γιατί έγραψε το συγκεκριμένο τραγούδι και σε ποιες κοινωνικοπολιτικές συνθήκες. Ήθελε συνειδητά να δημιουργήσει ένα τραγούδι που να χορεύεται, να διατηρήσει τη συλλογικότητα των δημοτικών χορών,

τη σύναξη ανθρώπων όλων των ηλικιών. Τέλος, μπορούμε να δούμε και λίγα λεπτά από το πάρτυ του Λουκιανού Κηλαηδόνη στη Βουλιαγμένη το 1983 όπου τραγουδά ο Σαββόπουλος το «[Ας κρατήσουν οι χοροί](#)», για να δείξουμε στους μαθητές την ατμόσφαιρα της εποχής που δημιουργήθηκε το τραγούδι, την ευφορία της μεταπολίτευσης (για την οποία μιλάει και στο βίντεο που έχουμε δει πριν).

Με αυτό το υλικό αγγίζουμε κάποια στοιχεία που συνιστούν τη γιορτή και τα οποία θα συναντήσουμε αργότερα στο σενάριο: συλλογικότητα, πλήθος, χαρά, χορός, τραγούδι. Για να κάνουμε τη δραστηριότητα του [Φύλλου εργασίας 1](#) μπορούμε να βλέπουμε στον διαδραστικό πίνακα τους στίχους του τραγουδιού οι οποίοι ενδεχομένως να μην είναι εύκολα κατανοητοί. Χωρίς να χρονοτριβούμε, εντοπίζουμε στους στίχους τις κοινές λέξεις που ενδεχομένως να υπάρχουν από την προηγούμενη δραστηριότητα (*Η γιορτή είναι σαν...*) και δίνεται χρόνος για κάθε ομάδα να διαλέξει τις λέξεις που είναι καθοριστικές για την περιγραφή του γεγονότος της γιορτής (σύναξις, παρέες, τραγουδεί, νύχτα, σμίξει κλπ.). Η κάθε ομάδα ανακοινώνει τις λέξεις της.

Αν μείνει χρόνος αυτήν την πρώτη ώρα, τότε ακούμε κάποιο τραγούδι από την ταινία [Τραγούδια της Φωτιάς](#) όπου φαίνεται καθαρά μέσα στα γήπεδα ο ρόλος της μουσικής, το πλήθος και η ατμόσφαιρα της χαράς και της ελευθερίας μετά την πτώση της δικτατορίας. Επισημαίνουμε την παρόμοια ατμόσφαιρα με τη συναυλία του προηγούμενου βίντεο αλλά και την πολιτική διάστασή της. Έτσι εισάγουμε και το είδος της πολιτικής γιορτής. Αν δεν έχουμε καιρό την πρώτη ώρα να δούμε κάποια λεπτά από το βίντεο, τότε μπορούμε να το κάνουμε τη δεύτερη ώρα μαζί με τη μελέτη του κειμένου της Ζωρζ Σαρή «Και πάλι στο σχολείο». Το κείμενο αυτό που ανθολογείται στη Β΄ Γυμνασίου μπορεί να αποτελέσει μια εισαγωγή στη θεματική της γιορτής, αφού περιγράφει την πρώτη μέρα στο σχολείο ως ένα 'πανηγύρι'.

Ως ατομική εργασία δίνεται η μελέτη του παραπάνω κειμένου (βλ. [Φύλλο εργασίας 1](#)). Προτείνουμε επίσης στους μαθητές την εξής δραστηριότητα: να

δημιουργήσουμε μια ψηφιακή συλλογή με θέμα τη γιορτή: τραγούδια και σκηνές από ταινίες, αφίσες κλπ. Στην περίπτωση που λειτουργήσει ενδεχομένως το Wiki της τάξης, τότε ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να βρίσκει λίγο χρόνο τις επόμενες ώρες για να σχολιάζει τη συλλογή αυτή και να προτρέπει την τάξη να κάνει το ίδιο.

Στο τέλος της πρώτης ώρας, καλό είναι να δοθούν στους μαθητές και τα υπόλοιπα κείμενα που θα εξεταστούν, αφού είναι αρκετά και θα πρέπει να έχουν χρόνος για να τα διαβάσουν. Είναι προτιμότερο να δοθούν με τη σειρά που θα μελετηθούν.

Αν η τάξη διαθέτει Wiki τότε θα μπορούσε όλο το υλικό της πρώτης ώρας και των ωρών που θα ακολουθήσουν να ενσωματωθεί από τον διδάσκοντα ή από τις ομάδες. Σε αυτή την περίπτωση και εφόσον οι ομάδες μπορούν να εργαστούν εκτός ωρών διδασκαλίας, ο διδάσκων αναρτά τα φύλλα εργασίας και κάποιες δραστηριότητες μπορούν να γίνονται παράλληλα με αυτές στην τάξη. Αν δεν υπάρχει Wiki, τότε θα μπορούσε μία ώρα να αφιερωθεί στο εργαστήριο για τις δραστηριότητες που γίνονται παράλληλα με τη μελέτη των κειμένων.

Στην Α' φάση οι μαθητές αξιολογούνται ανάλογα με τη συμμετοχή τους και το κατά πόσο ολοκλήρωσαν την ατομική εργασία.

B' φάση (9 ώρες)

1^η ώρα (αίθουσα διδασκαλίας)

Αν δεν έχουν ολοκληρωθεί οι δραστηριότητες της Α' φάσης την προηγούμενη ώρα μπορούμε να πάρουμε λίγο χρόνο από την πρώτη ώρα της Β' φάσης. Αυτή την ώρα θα συζητήσει η τάξη το κείμενο της Ζωρζ Σαρή που θα έχουν διαβάσει οι μαθητές, όπως είχε ζητηθεί στην ατομική εργασία στο [Φύλλο εργασίας 1](#). Το κείμενο αυτό αποτελεί μια εισαγωγή στη θεματική της γιορτής: οι μαθητές καλούνται να διαβάσουν και να κατανοήσουν μια σχολική στιγμή ως σκηνή γιορτής και να σκεφτούν πάνω στους τρόπους με τους οποίους προσπαθεί η συγγραφέας να περιγράψει αυτήν την ατμόσφαιρα γιορτής.

Η συζήτηση γίνεται με την ολομέλεια της τάξης και αφορά αρχικά ζητήματα κατανόησης του κειμένου (χρόνος, τόπος, πρόσωπα). Προσδοκούμε οι περισσότεροι να απαντήσουν στις ερωτήσεις και να έχουν ασχοληθεί με τις ερωτήσεις της ατομικής εργασίας (να έχουν βρει τις λέξεις που δείχνουν την χαρούμενη ατμόσφαιρα της έναρξης του σχολείου). Βοηθάμε αρκετά στην ερώτηση που αφορά τους λογοτεχνικούς τρόπους. Διαβάζουμε με έμφαση την πρώτη παράγραφο και επισημαίνουμε, αν δεν το βρουν οι μαθητές, τον ασθματικό ρυθμό των φράσεων, τις ελλειπτικές προτάσεις και το ασύνδετο σχήμα: έτσι αποδίδεται η κίνηση, η χαρά, ο ενθουσιασμός. Τη θεατρικότητα και τον διάλογο ή μάλλον τα τμήματα διαλόγων που υπάρχουν και κάνουν πολύ ζωντανό και ‘κινούμενο’ το κείμενο θα τα διαπιστώσουν μάλλον οι μαθητές εύκολα.

Σε αυτό το σημείο, επισημαίνουμε ότι κάθε συγγραφέας χρησιμοποιεί διαφορετικούς τρόπους για να αποτυπώσει το γεγονός τη γιορτής: ένας από τους στόχους μας θα είναι αφενός να διαπιστώνουμε, όποτε μπορούμε, αυτούς τους τρόπους κι αφετέρου να χρησιμοποιήσουμε κι εμείς κάποιους στην τελευταία φάση του σεναρίου.

Στο τέλος της ώρας, μοιράζουμε το [Φύλλο εργασίας 2](#) με τίτλο «Μαγειρεύοντας τη δική μας γιορτή», τους εξηγούμε ότι πρόκειται για ένα φύλλο εργασίας που θα το κρατήσουν και θα το συμπληρώνουν κατά τη διάρκεια των επόμενων μαθημάτων. Πρόκειται για ένα φύλλο εργασίας το οποίο προσκαλεί σε ένα είδος απολογισμού μετά από κάθε κείμενο, θα λειτουργήσει ως επιλεκτικός οδηγός στα κείμενα και αποτελεί προεργασία για την Γ΄ φάση. Η κάθε ομάδα καλείται να σκεφτεί μετά από κάθε κείμενο και να επιλέξει ένα στοιχείο το οποίο θα τους βοηθήσει να συνθέσουν μια δική τους γιορτή. Η διαδικασία θα βοηθήσει τους μαθητές να προβληματιστούν πάνω στην έννοια της γιορτής αλλά και στο πώς συγκεκριμένα εκφράζεται το θέμα μέσα σε ένα λογοτεχνικό κείμενο. Το φύλλο εργασίας αυτό συμπληρώνεται από τις ομάδες στο τέλος της μελέτης κάθε κειμένου, για αυτό είναι σημαντικό να δίνεται χρόνος για τη συμπλήρωσή του.

Αρχίζοντας, λοιπόν, από αυτήν την ώρα, δίνουμε λίγο χρόνο στις ομάδες να σκεφτούν για το πρώτο κείμενο και να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας.

Επίσης, ανακοινώνουμε ότι κάθε ομάδα θα πρέπει να διαλέξει κάποιο από τα κείμενα που θα μελετηθούν στη διάρκεια του σεναρίου) και τα οποία έχουν δοθεί σε φωτοτυπίες (και έχουν αναρτηθεί ενδεχομένως στο Wiki) για να κάνει την εξής εργασία: μετά από κοινή έρευνα των μελών της ομάδας, να επιλέξει μουσική ή βίντεο ή εικόνες (ρούχων, αντικειμένων, τόπων κλπ.) που πιστεύουν ότι φωτίζουν το κείμενο και εντάσσουν τους αναγνώστες καλύτερα στο κλίμα της γιορτής. Αυτό θα είναι το κριτήριο της ετοιμασίας ενός πολυτροπικού κειμένου (ή ακόμα και δραματοποίησης, αν υπάρχει διάθεση από τους μαθητές) το οποίο θα παρουσιάσουν οι ομάδες στη συνέχεια και μετά την ολοκλήρωση της ανάγνωσης των κειμένων. Βασικά στοιχεία για το πολυτροπικό κείμενο γνωρίζουν οι μαθητές από την Α΄ Γυμνασίου και κανονικά θα πρέπει να έχουν ως τη Β΄ παράξει τέτοια κείμενα.

Αν δυο ομάδες επιλέξουν ίδιο κείμενο, δεν επεμβαίνουμε: αντιθέτως την ώρα της παρουσίασης θα έχει ενδιαφέρον να δούμε τα κοινά στοιχεία και τις διαφορές στις επιλογές των μαθητών καθώς και να ζητήσουμε από τις ομάδες να μας αιτιολογήσουν τις επιλογές τους.

Ως ατομική εργασία δίνεται η ανάγνωση όσων περισσότερων κειμένων μπορούν αλλά κυρίως της *Λωξάντρας* που θα ακολουθήσει.

Αν υπάρχει χρόνος μπορεί να δραματοποιηθεί σύντομα η σκηνή ή να ζητήσουμε από τις ομάδες (ή από μία ομάδα που να θέλει) να κάνουν ένα tableaux vivant για το κείμενο. Αυτή είναι μια βιωματική διασκεδαστική δραστηριότητα που μπορούμε να κάνουμε κάθε φορά με το τέλος του κειμένου, μπορούμε επίσης να παίρνουμε και φωτογραφίες και να τροφοδοτούμε το Wiki του τμήματος.

2^η ώρα (Β΄ φάσης)

Το τμήμα βρίσκεται στην τάξη του και είναι χωρισμένο σε ομάδες. Οι μαθητές ομαδικά θα βρουν τα βασικά στοιχεία της ιστορίας του αποσπάσματος από τη *Λωξάνδρα* της Μ. Ιορδανίδου με τη βοήθεια του [Φύλλου εργασίας 3](#) που μοιράζεται

εκείνη τη στιγμή. Δίνεται χρόνος τις ομάδες να συζητήσουν για να συμπληρώσουν μια 'κάρτα εισόδου' για τη γιορτή που οργανώνει η Λωξάνδρα, για το πότε την οργανώνει, για τους προσκεκλημένους της, για τον χώρο και τον χρόνο της γιορτής και τέλος για τα 'συστατικά' της. Δίνουμε τον λόγο σε κάθε ομάδα για τα πρώτα βασικά αυτά στοιχεία.

Στη συνέχεια βρίσκουμε επίσης την ευκαιρία να επαναλάβουμε το είδος του αφηγητή και στη συνέχεια να εμβαθύνουμε στη σκηνή: στον διάλογο που υπάρχει (όπως και στο προηγούμενο κείμενο της Ζ. Σαρή) ζητάμε από τους μαθητές να επισημάνουν τον τρόπο με τον οποίο μιλάνε τα πρόσωπα, την γλωσσική ποικιλία: ο λόγος του αφηγητή, ο καθαρευσιάνικος τόνος, ο λαϊκός, η χρήση ξένων λέξεων. Ζητάμε από τους μαθητές να μας δώσουν παραδείγματα της ποικιλίας αυτής και να πουν ποια είναι η λειτουργία αυτής της ποικιλίας, τι προσφέρει στο κείμενο. Ακόμα, θα επισημάνουμε τη λειτουργία των γιορτινών ρούχων στη Λωξάνδρα (και σε κάθε κείμενο που υπάρχει αυτό το στοιχείο της ιδιαίτερης ενδυμασίας). Στη συνέχεια, προσπαθούμε να εκμαιεύσουμε από τους μαθητές πώς εκφράζεται η *αφθονία* και η *ευφορία* στο κείμενο. Αναφερόμαστε επίσης στο στοιχείο της τελετουργίας και ζητάμε από τους μαθητές να βρουν τα σημεία όπου αυτό το στοιχείο εμφανίζεται στο κείμενο.

Αν έχουν μελετήσει το κείμενο, θα είναι σε θέση αρκετά γρήγορα να προχωρήσουν και να συμπληρώσουν την πρώτη δέσμη των ερωτήσεων που αφορά το ποιος, πού, πότε κλπ. κάνει τη γιορτή και τα συστατικά της. Ο διδάσκων θα πρέπει ίσως να βοηθήσει στη δεύτερη δέσμη ερωτήσεων (τα συστατικά της γιορτής). Οι ερωτήσεις αυτές μπορούν να τεθούν και στις ομάδες αλλά και στην ολομέλεια, αυτό μπορεί να το κρίνει ο εκπαιδευτικός.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης ο διδάσκων παρατηρεί τις ομάδες και προσέχει ποιος βοηθάει και συμμετέχει στον διάλογο, ποιος ουσιαστικά έχει διαβάσει το κείμενο. Προσέχουμε να δίνουμε τον λόγο σε όλες τις ομάδες, αφού έχουν τις ίδιες ερωτήσεις.

Υπενθυμίζουμε στις ομάδες να συμπληρώσουν το [Φύλλο εργασίας 2](#) όπως κάναμε και στο προηγούμενο κείμενο.

Βρίσκουμε λίγο χρόνο για να κάνουμε το tableau vivant (στην περίπτωση της Λωξάνδρας ίσως χρειάζεται κάποια ομάδα να αναλάβει τη 'σκηνοθεσία').

Η ατομική εργασία των μαθητών για την επόμενη φορά θα είναι να διαβάσουν προσεκτικά τη γιορτή των Χριστουγέννων στον Κάρολο Ντίκενς και στον Αλέξανδρο Παπαδιαμάντη. Το μικρό απόσπασμα από το διήγημα «Στο Χριστό στο Κάστρο» του Παπαδιαμάντη μοιράζεται μαζί με την απόδοση σε απλούστερη γλώσσα της Κ. Χιωτέλλη, γιατί διαφορετικά ίσως οι μαθητές θα δυσκολευτούν πολύ.

3^η ώρα (Β' φάσης)

Η τάξη χωρίζεται πάλι σε ομάδες και ο στόχος μας αυτήν την ώρα είναι να συνεξετάσουμε δύο κείμενα για τη γιορτή των Χριστουγέννων, ένα απόσπασμα από το διήγημα «Στο Χριστό στο Κάστρο» του Αλ. Παπαδιαμάντη και ένα απόσπασμα από τα *Χριστουγεννιάτικα κάλαντα* του Καρόλου Ντίκενς. Με τη βοήθεια του [Φύλλου εργασίας 4](#) οι μαθητές στις ομάδες τους συμπληρώνουν όπως έκαναν την προηγούμενη φορά τις 'κάρτες εισόδου' στις γιορτές των δύο κειμένων. Έτσι μπορούν στη συνέχεια να κάνουν τη σύγκριση ανάμεσα στα δύο λογοτεχνικά αποσπάσματα: καλούνται να βρουν τις ομοιότητες ανάμεσα στα δύο κείμενα (την κοινή θρησκευτική γιορτή, τα εδέσματα, τη χαρούμενη ατμόσφαιρα, το αίσθημα αρμονίας, ενότητας, ευγνωμοσύνης) αλλά και τις διαφορές (άλλη χώρα, άλλος χώρος γιορτής: σπίτι/έξωτερικός χώρος, τη λειτουργία στην εκκλησία και την περιγραφή της καθώς και την παρουσία μιας ευρύτερης κοινότητας στον Παπαδιαμάντη).

Σε αυτό το σημείο και με αφορμή τα συγκεκριμένα κείμενα θα ήταν σκόπιμο να εντάξουμε στη συζήτηση που θα ακολουθήσει (στην ολομέλεια πλέον) τη σχέση χρόνου και γιορτής: η γιορτή, ως στοιχείο της κοινωνικής και θρησκευτικής ζωής μας έρχεται από τα βάθη του χρόνου. Τονίζουμε τη διαχρονικότητα και την επαναληπτικότητα του γεγονότος της γιορτής (κυκλικότητα). Εντούτοις, η γιορτή (αν και επαναλαμβανόμενη) αποτελεί ρήξη στην καθημερινότητα.

Συμπληρώνουμε το [Φύλλο εργασίας 2](#) και ως ατομική εργασία για την επόμενη φορά οι μαθητές θα έχουν την προσεκτική ανάγνωση του αποσπάσματος από το διήγημα «Η πανδαισία της Μπαμπέτ» της Κάρεν Μπλίξεν, το οποίο όμως θα πρέπει να διαθέτει μια εισαγωγή που θα τους επιτρέπει να καταλάβουν την ιστορία.

4η ώρα (Β΄ φάσης)

Κατά τη διάρκεια αυτής της διδακτικής ώρας θα επεξεργαστούμε το απόσπασμα από το διήγημα «Η πανδαισία της Μπαμπέτ» της Κάρεν Μπλίξεν, χωρίς όμως προϋπάρχον φύλλο εργασίας, αφού θα κληθούν οι μαθητές να φτιάξουν την ‘κάρτα εισόδου’ σε αυτή τη γιορτή. Για αυτόν τον σκοπό, μπορούμε να ζητήσουμε από τους μαθητές να κρατούν σημειώσεις κατά τη διάρκεια της αρχικής συζήτησης, ώστε να μπορέσουν να δημιουργήσουν οι ίδιοι το ‘φύλλο εργασίας’ αυτού του κειμένου, ανάλογο με αυτά που συνόδευαν την μελέτη των προηγούμενων κειμένων.

Ο εκπαιδευτικός αρχικά σκιαγραφεί την πλοκή του διηγήματος «Η γιορτή της Μπαμπέτ» και στη συνέχεια προσπαθεί με ερωτήσεις στην ολομέλεια να διαπιστώσει κατά πόσο οι μαθητές έχουν κατανοήσει το απόσπασμα που τους έχει δοθεί (τη σκηνή του δείπνου). Για να βοηθήσουμε τους μαθητές στην κατανόηση του κειμένου, θα πρέπει να τονίσουμε την αυστηρότητα και τον πουριτανισμό της θρησκευτικής προτεσταντικής κοινότητας και κατά συνέπεια των συνδαιτημόνων, ώστε να καταλάβουν οι μαθητές την αλλαγή των συνδαιτημόνων κατά τη διάρκεια του δείπνου.

Στη συνέχεια, στην ολομέλεια, φτιάχνουμε μαζί με τους μαθητές την ‘κάρτα εισόδου’ έτσι ώστε να γευτούμε τα εδέσματα της Μπαμπέτ στη γιορτή είτε στον συμβατικό πίνακα είτε στον διαδραστικό πίνακα (αν διαθέτει η αίθουσα). Αν διαθέτουμε διαδραστικό πίνακα, βρίσκουμε φωτογραφίες από τα φαγητά και τα κρασιά που αποτελούσαν το μενού της Μπαμπέτ.

Το Φύλλο εργασίας που φτιάχνεται και συμπληρώνεται εκείνη τη στιγμή θα μας βοηθάει να εντοπίσουμε τις διαφορές στη συμπεριφορά των ανθρώπων πριν το δείπνο και κατά τη διάρκεια /μετά το δείπνο. Θα πρέπει να καταλάβουν οι μαθητές

ότι σε αυτή τη γιορτή-προσφορά της Μπαμπέτ, οι αυστηροί ηλικωμένοι θρησκευόμενοι χωρίς να δείξουν την παραμικρή έκπληξη μπροστά στα σπάνια εδέσματα που έρχονταν μπροστά τους (οι επίγειες απολαύσεις τούς ήταν αδιάφορες) μεταμορφώνονται σιγά-σιγά μέσα από την ευφορία και τη μέθη και απελευθερώνονται. Το γεύμα της Μπαμπέτ είναι ταυτόχρονα ένα δώρο και μια απόδειξη υψηλής τέχνης¹.

Όταν τελειώσει η επεξεργασία δεν ξεχνάμε να συμπληρώσουν οι ομάδες το [Φύλλο Εργασίας 2](#).

Για την επόμενη φορά, οι μαθητές θα πρέπει να διαβάσουν το απόσπασμα από τον *Πατούχα* του Κονδυλάκη. Μέχρι αυτήν τη διδακτική ώρα οι μαθητές θα πρέπει να έχουν αποφασίσει ποιο κείμενο θα μετατρέψουν σε πολυτροπικό στο τέλος της Β' φάσης. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να το γνωρίζει από νωρίς για να συζητάει λίγο με τις ομάδες πώς προχωρούν, αφού δεν θα διατεθεί ώρα διδακτική γι' αυτή τη δραστηριότητα.

5^η ώρα (Β' φάσης)

Το τμήμα βρίσκεται στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου και είναι χωρισμένο σε ομάδες. Έχει διαβάσει το απόσπασμα από τον *Πατούχα*, του οποίου η γλώσσα ενδέχεται να δυσκολέψει τους μαθητές. Το απόσπασμα βέβαια είναι χιουμοριστικό και ίσως η εμπειρία τους από ανάλογα γλέντια να τους βοηθήσει να το καταλάβουν. Η πρώτη δραστηριότητα κάθε ομάδας θα είναι να προσπαθήσουν να δημιουργήσουν μόνοι τους την κάρτα εισόδου για την γιορτή, όπως είχαμε κάνει και για το προηγούμενο κείμενο, αυτή τη φορά με λιγότερη καθοδήγηση από τον εκπαιδευτικό. Η κάρτα εισόδου μπορεί να γίνει σε Word ή με ό,τι άλλο θελήσουν ή κρίνουν κατάλληλο οι μαθητές.

¹ Αν υπάρξει χρόνος, ίσως μπορούμε να δείξουμε και σκηνές από την ταινία που βασίζεται στο διήγημα.

Όταν τελειώσουν, ανακοινώνουν οι ομάδες σε τι έχουν καταλήξει και βεβαιωνόμαστε ότι έχουν κατανοηθεί τα βασικά από το κείμενο για να προχωρήσουμε στις επόμενες δραστηριότητες.

Στη συνέχεια, οι ομάδες θα προσπαθήσουν να βρουν ένα στοιχείο του κρητικού γλεντιού που είναι κοινό με τη γιορτή της Λωξάνδρας (είναι το κέφι και το χιούμορ) και ένα στοιχείο που δεν το έχουμε συναντήσει μέχρι τώρα στις γιορτές και τις συνεστιάσεις (είναι ο χορός και το τραγούδι, η τέχνη, το θέαμα).

Όταν εντοπίσουμε (όλοι μαζί) τα σημεία αυτά, θα πρέπει κάθε ομάδα να δραματοποιήσει ένα κωμικό σημείο του κειμένου (οποιοδήποτε, είτε τον τυφλό λυράρη που κουνά το κεφάλι του σαν να διώχνει μύγες, είτε τον χορό του Πατούχα, είτε τα πειράγματα στον Πατούχα, είτε την ανταλλαγή μαντινάδων).

Για να μπορέσουν οι μαθητές να συμπληρώσουν την ατομική εργασία πάνω στο κείμενο του Πατούχα με τίτλο 'πώς κινούνται, πώς τραγουδούν οι λέξεις' (να καταγράψουν, δηλαδή, τις εικόνες που χρησιμοποιεί ο αφηγητής για να περιγράψει τη μουσική και τον χορό και να επιλέξουν τις πιο πετυχημένες), θα επιλέξουμε μια τέτοια εικόνα και θα τη σχολιάσουμε πριν τελειώσει η διδακτική ώρα. Για παράδειγμα, μπορούμε να διαβάσουμε και να εξετάσουμε μαζί με τους μαθητές την σκηνή με το λυράρη: Γιατί επιλέγει ο αφηγητής, ο λυράρης να είναι τυφλός; Πώς θα εκμεταλλευτεί το στοιχείο αυτό στη συνέχεια; Μπορούν οι μαθητές να μετρήσουν τις παρομοιώσεις σε αυτήν την παράγραφο που είναι αρκετές, να βρουν τις μεταφορές, να κάνουν δύο λίστες με τις λέξεις που δείχνουν κίνηση και ήχο. Με όλα αυτά τα εκφραστικά μέσα ο συγγραφέας πετυχαίνει να περιγράψει μια σκηνή ομαδικού συντονισμένου χορού, τη σχέση του ενός (του καλλιτέχνη τυφλού λυράρη) και των πολλών.

Διαβάζουμε:

Ο τυφλός λυράρης Αλεξανδρής, καθήμενος εις το μέσον του χορού, εφαινετο γοητευόμενος υπό της μουσικής του. Εκίνει την κεφαλήν δεξιά και αριστερά, ως ν' απεδίωκε μνίας και εμειδία το ψυχρόν και μισόν μειδιάμα του τυφλού,

από το οποίον λείπει των οφθαλμών η ακτινοβολία. Υπό την κίνησιν του δοξαριού του έφευγον γοργόπτεροι του «πηδηκτού» οι ήχοι. Και όλος ο κύκλος των χορευτών εκινείτο διά μιας ως εἰς ἄνθρωπος, και των ποδῶν ο κρότος αντήχει ταυτοχρόνως και τόσοσ δυνατά, ὡστε εσειέτο ενόμιζες, το ἔδαφος. Ἡρχοντο στιγμαί κατά τας οποίας η λύρα εγαύγιζε, κατά την χαρακτηριστικήν έκφρασιν, ο δε χορός εμαίνετο. Τότε δε οι χορευταί εφαίνοντο ως μεγεθυνόμενοι εις γίγαντας των οποίων αι κεφαλαί ἤγγιζαν σχεδόν την οροφήν. Οι πασαλίδες ανεταράσσοντο εις τας ζώνας των νέων και τα στήθη των χορευτριῶν ἔτρεμαν και εσπαρτάριζαν υπό τα μεταξωτά «στηθούρια».

Δεν ξεχνάμε να δώσουμε χρόνο για να συμπληρωθεί το [Φύλλο εργασίας 2](#).

Ζητάμε για την επόμενη φορά να διαβάσουν προσεκτικά το απόσπασμα από το *Μεγάλο Μωλν* αφού θα μας απασχολήσει στη συνέχεια.

6η ώρα (Β' φάσης)

Το τμήμα βρίσκεται στην τάξη του και είναι χωρισμένο σε ομάδες. Συλλέγουμε τις [ατομικές εργασίες](#), επιλέγουμε κάποιες εικόνες από το κείμενο του *Πατούχα* και τις σχολιάζουμε στην ολομέλεια προσπαθώντας να διαπιστώσουμε σε κάθε περίπτωση με ποιον τρόπο καταφέρνει ο συγγραφέας να αποτυπώσει στοιχεία της γιορτής όπως η μουσική και ο χορός.

Στη συνέχεια κάνουμε μια εισαγωγή για το μυθιστόρημα του Αλαίν Φουρνιέ, *Ο Μεγάλος Μωλν* και αφήνουμε τις ομάδες να σκεφτούν πάνω σε ένα συγκεκριμένο και διαφορετικό ερώτημα πάνω στο κείμενο με τη βοήθεια του [Φύλλου εργασίας 5](#). Κάθε ομάδα θα ασχοληθεί με μια ερώτηση μόνο: η πρώτη θα καταγράψει την λαβυρινθώδη διαδρομή του αγοριού μέχρι τους χώρους της γιορτής αφού το νεαρό αγόρι χάνει συνέχεια το δρόμο, βγάζει λανθασμένα συμπεράσματα για το περιβάλλον που βρίσκεται και καταλήγει λαθραία στο χώρο της γιορτής.

Η δεύτερη θα καταγράψει τα διαφορετικά πρόσωπα που συναντάει σε κάθε χώρο: σαν σε μια σκηνή θεάτρου, ο Μωλν συναντάει διάφορα μυστηριώδη πρόσωπα, που διαδέχονται το ένα το άλλο έτσι όπως ο ίδιος μετακινείται.

Η τρίτη θα καταγράψει ό,τι παραπέμπει στο μυστήριο και στο παράξενο: τους χώρους, τα πρόσωπα, το λόγο της γιορτής.

Η τέταρτη έχει μια παρόμοια ερώτηση με την προηγούμενη και θα ασχοληθεί με την αληθοφάνεια όσων ζει ο Μωλν: εδώ θα πρέπει να τονίσουμε τη σημασία των 'ίσως', 'μπορεί' και άλλων τρόπων που δείχνουν πώς ο αφηγητής διατηρεί το παράξενο, το μυστήριο ενώ παρακολουθεί τον Μωλν που βιώνει μια εκστατική στιγμή.

Η πέμπτη θα διαβάσει προσεκτικά την τελευταία σκηνή όπου είναι έκδηλη η χαρά, η πληρότητα και το ονειρικό στοιχείο.

Με το κείμενο αυτό ερχόμαστε σε επαφή με το *καρναβαλικό* στοιχείο καθώς και με το στοιχείο της *μύησης* κι αυτά πρέπει να προσπαθήσουμε να γίνουν κατανοητά στους μαθητές ως συμπεράσματα από το φύλλο εργασίας. Μέσα από τον μπερδεμένη διαδρομή του αγοριού, με διάφορα πρόσωπα-οδηγούς (πχ. τα μικρά παιδιά), μέσα από τη διαδοχή χώρων, σε μια ατμόσφαιρα παράξενη, με πλήθος μεταμφιεσμένων και αλλόκοτα πρόσωπα, φτάνει στη στιγμή της πληρότητας όταν το κορίτσι παίζει πιάνο στο τελευταίο δωμάτιο.

Προς το τέλος της διδακτικής ώρας, δεν ξεχνάμε να συμπληρώσουμε το [Φύλλο εργασίας 2](#). Ως ατομική εργασία οι μαθητές πρέπει να διαβάσουν τα δύο τελευταία κείμενα, τα αποσπάσματα από την *Κόκκινη κλωστή δεμένη* της Ζ. Σαρή και το μικρό [απόσπασμα](#) από το *Αναφορά στο Γκρέκο* του Ν. Καζαντζάκη.

7^η ώρα (Β' φάσης)

Το τμήμα βρίσκεται στην τάξη του και ασχολούμαστε με ένα τελευταίο είδος γιορτής που είναι η πολιτική-εθνική γιορτή. Το απόσπασμα από την *Κόκκινη κλωστή δεμένη* της Ζωρζ Σαρή αφορά τους αυθόρμητους εορτασμούς των Αθηναίων κατά την αποχώρηση των Γερμανών και το τέλος της Κατοχής και του πολέμου. Οι δυο

ηρωίδες βάζουν στη θέση τους τον αυστηρό πατέρα που προσπαθεί να τις πείσει να είναι συνετές και να μην βγουν έξω, διεκδικούν τη συμμετοχή τους στη γιορτή και βιώνουν την μοναδική ατμόσφαιρα της απελευθέρωσης.

Οι μαθητές καλούνται να εντοπίσουν τη *διαφορετικότητα* αυτής της γιορτής σε σχέση με ό,τι είχαμε συναντήσει στα προηγούμενα κείμενα κι αυτό θα γίνει φτιάχνοντας και συμπληρώνοντας μια 'κάρτα εισόδου' όπως είχε γίνει και τις προηγούμενες φορές. Η διαφορά θα φανεί εύκολα, για παράδειγμα, με τις ερωτήσεις της 'κάρτας εισόδου': ποιος οργανώνει τη γιορτή, πού γίνεται κλπ.

Θα πρέπει να μείνει καιρός να σχολιαστεί και το απόσπασμα του Ν. Καζαντζάκη που αναφέρεται στην άφιξη του πρίγκιπα Γεωργίου στην Κρήτη το 1897. Οι Κρήτες βιώνουν την άφιξη του πρίγκιπα ως μια στιγμή επιβεβαίωσης της εθνικής τους απελευθέρωσης με μια ιδιαίτερη ένταση. Αυτή η σκηνή της συλλογικής έξαρσης για τον Καζαντζάκη μετατρέπεται σε στιγμή υπέρβασης και ένωσης των πάντων.

Αφού διαβάζουμε το απόσπασμα, που είναι μικρό, ρωτάμε ποιο κοινό στοιχείο παρουσιάζει με το προηγούμενο κείμενο της Ζ. Σαρή.

Ζητάμε, στη συνέχεια από τους μαθητές να επισημάνουν αφενός τα σημεία που δίνουν την αίσθηση της γιορτής και αφετέρου τα σημεία που δείχνουν πόσο σημαντική ήταν αυτή η στιγμή για τον αφηγητή.

Θα ήταν χρήσιμο, επίσης, αν υπάρχει χρόνος να γίνει μια συζήτηση όσον αφορά τη σχέση *γιορτής* και *επετείου* με αφορμή αυτά τα κείμενα: Θα μπορούσαμε να αναφερθούμε και στη σχέση του κειμένου του Καζαντζάκη με τον πρόσφατο (για την Κρήτη) εορτασμό της επετείου των 100 χρόνων από την ένωση με την Ελλάδα. Συγκεκριμένα θα μπορούσαμε να θέσουμε το ερώτημα: ποιες διαφορές παρατηρούμε ανάμεσα στο πρωταρχικό γεγονός και τον επαναληπτικό εορτασμό, τη θύμησή του.

Αν μείνει καιρός μπορούμε να δούμε κι ένα ακόμα απόσπασμα από τα *Τραγούδια της Φωτιάς*.

Οι ομάδες με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού θα πρέπει να ετοιμάζονται για την παρουσίαση των εργασιών τους που θα γίνει την επόμενη ώρα και ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να ελέγχει την πορεία των εργασιών.

8^η ώρα (Β' φάσης)

Το τμήμα βρίσκεται στην τάξη του όπου υπάρχει σύστημα προβολής. Κάθε ομάδα θα πρέπει να είναι έτοιμη να προβάλλει το υλικό που έχει μαζέψει για το κείμενο που έχει επιλέξει. Καλό θα είναι ο διδάσκων να έχει ελέγξει κατά πόσο οι ομάδες είναι έτοιμες για αυτή τη δραστηριότητα από την προηγούμενη ώρα για να μην υπάρξουν εκπλήξεις.

Τονίζουμε ότι δεν είναι ανάγκη η ομάδα να έχει μαζέψει πολύ υλικό, αρκεί όταν θα παρουσιάσει το υλικό της, να μπορεί να εξηγήσει γιατί το επέλεξε. Η τάξη συζητάει τις επιλογές της κάθε ομάδας και επιπλέον όταν τελειώσουν οι παρουσιάσεις γίνεται συζήτηση κατά πόσο αυτό το υλικό που είδαν οι μαθητές βοήθησε στην κατανόηση της συγκεκριμένης γιορτής, του συγκεκριμένου κειμένου. Σε αυτό το σημείο, ο διδάσκων θα τονίσει ότι το θέαμα είναι βασικό στοιχείο της γιορτής και ότι κατά τη διάρκεια της διδακτικής αυτής ώρας είχαν ένα απόηχο αυτού του στοιχείου.

9^η ώρα (Β' φάσης)

Η τάξη βρίσκεται ξανά στο εργαστήριο και οι δυο δραστηριότητες που ακολουθούν είναι ανακεφαλαιωτικές και αναστοχαστικές². Κάθε ομάδα θα προσπαθήσει να θυμηθεί τα είδη των γιορτών που έχουμε συναντήσει στα κείμενα και να τα τοποθετήσει σε κατηγορίες καθώς και να φτιάξει έναν πίνακα με τα απαραίτητα στοιχεία της γιορτής, στοιχεία που έχουμε συναντήσει ήδη στα κείμενα που έχουμε μελετήσει. Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε για το δεύτερο και έναν εννοιολογικό πίνακα (βλ. ενδεικτικά <http://cmap.ihmc.us/>).

² Η δραστηριότητα μπορεί να γίνει και στην τάξη, αν δεν είναι διαθέσιμο το εργαστήριο.

Για να ολοκληρώσουν τη δραστηριότητα, οι μαθητές θα πρέπει να έχουν μαζί τους όλα τα κείμενα και να προσπαθήσουν να τα κατηγοριοποιήσουν. Ο διδάσκων θα κρίνει κατά πόσο θα επέμβει βοηθώντας τους να σχηματίσουν τις κατηγορίες τους, να επιλέξουν τα κριτήριά τους.

Οι ομάδες παρουσιάζουν τους πίνακές τους και η συζήτηση στο τέλος θα περιστραφεί γύρω από τα κοινά στοιχεία των ομάδων. Μπορεί να τεθεί το ερώτημα της ενοποίησης των ευρημάτων. Πάντως, πρέπει να γίνει φανερό από τη δραστηριότητα ότι μια οποιαδήποτε γιορτή περιέχει κάποια από τα συστατικά που έχουμε συλλέξει: τη συλλογικότητα, την τελετουργία, τη χαρά, το θέαμα, το φαγητό, το τραγούδι, την υπέρβαση των ορίων, το ξόδεμα, τη μεταμόρφωση (ρούχα, καρναβαλικό στοιχείο), το ιερό.

Οι μαθητές αξιολογούνται σε αυτή τη Β' φάση που ολοκληρώθηκε αυτήν την ώρα από τη συμμετοχή τους στις εργασίες της ομάδας και από τις ατομικές τους εργασίες: κατά πόσο έχουν προετοιμαστεί διαβάζοντας τα κείμενα που μελετώνται κάθε φορά.

Γ' φάση (3 ώρες)

Η φάση αυτή θα διαρκέσει δυο με τρεις ώρες και θα πραγματοποιηθεί στο εργαστήριο. Με το τραγούδι του Κηλαηδόνη «Το πάρτυ» με το οποίο ξεκινούν οι δραστηριότητες, οι μαθητές έρχονται σε επαφή με μια πιο σύγχρονη μορφή γιορτής και σταδιακά προχωρούν στη δημιουργία μιας ιδανικής νοητής γιορτής από την ομάδα τους. Ο σκοπός της Γ' φάσης είναι η εμπέδωση όσων ανακαλύψαμε για τη γιορτή στη Β' φάση, η προσπάθεια να χρησιμοποιήσουν συνειδητά οι μαθητές κάποιους λογοτεχνικούς τρόπους για την απόδοση της δικής τους γιορτής και ο αναστοχασμός σε ό,τι επιλέξουν να δημιουργήσουν (αφίσα, πολυτροπικό κείμενο, θέατρο κλπ.)

Οι ομάδες ακούν στην αρχή το τραγούδι «Το πάρτυ» του Λουκιανού Κηλαηδόνη. Ρωτάμε αν αναγνωρίζουν κάποιον από τους 'καλεσμένους' (δεν είναι σίγουρο ότι θα ακούσουμε πολλά ονόματα).

Στη συνέχεια τους ζητάμε να κοιτάξουν το [Φύλλο εργασίας 6](#) που βρίσκεται στους υπολογιστές τους, να διαβάσουν τους στίχους με τα ονόματα και να προσπαθήσουν να απαντήσουν στην ερώτηση: ποιοι είναι οι καλεσμένοι του Λουκιανού. Κάθε ομάδα μπορεί να ασχοληθεί με μία στροφή. Αφήνουμε πέντε λεπτά για την έρευνα και προσπαθούμε να φτιάξουμε το πορτρέτο των καλεσμένων του πάρτυ: είναι μουσικοί, καλλιτέχνες, ζωγράφοι, ηθοποιοί, σκηνοθέτες, τραγουδιστές, συγγραφείς, ήρωες κλπ.

Αφήνουμε, επίσης, τις ομάδες να σκεφτούν αν θα καλούσαν κάποιον από αυτούς σε μια δική τους γιορτή. Μπορούμε, επειδή το πάρτυ του Κηλαηδόνη δεν περιέχει γυναίκες, να τους αφήνουμε άλλα πέντε λεπτά για να συμπληρώσουν τη λίστα με κάποια γυναικεία ονόματα (ή ακόμα και να φτιάξουν μια δικιά τους στροφή με αυτά).

Με τη βοήθεια του [Φύλλου Εργασίας 2](#) (το οποίο θα είναι διαφορετικά συμπληρωμένο από κάθε ομάδα) και τα στοιχεία που συνέλεξαν από τις γιορτές των προηγούμενων κειμένων καλούμε τις ομάδες να ετοιμάσουν και να περιγράψουν τη δική τους γιορτή (είτε ως οργανωτές είτε ως προσκεκλημένοι). Τους αφήνουμε ελεύθερους να ετοιμάσουν ένα κείμενο, μια αφίσα, ένα Powerpoint, ένα πολυτροπικό κείμενο, ένα κάλεσμα στο Facebook, ένα βίντεο, μια δραματοποιημένη σκηνή που να εμπεριέχει με κάποιο τρόπο στοιχεία από τις προηγούμενες γιορτές. Ζητάμε όμως από τους μαθητές να δικαιολογήσουν την επιλογή του μέσου με το οποίο προσκάλεσαν στη γιορτή ή την περιέγραψαν.

Αφήνουμε τις ομάδες να δουλέψουν χωρίς την παρέμβασή μας σε αυτή τη φάση. Κάθε ομάδα, όταν είναι έτοιμη, παρουσιάζει τη γιορτή της.

Η αξιολόγηση των εργασιών γίνεται από τις άλλες ομάδες (με τη βοήθεια του [Φύλλου ετεροαξιολόγησης](#)) και περιλαμβάνει τα παρακάτω κριτήρια: να αιτιολογήσουν το μέσο με το οποίο παρουσιάζουν τη δραστηριότητα, να χρησιμοποιήσουν στοιχεία από τα κείμενα που εξετάσαμε και τέλος να ετοιμάσουν μια επιτυχημένη γιορτή: στο τέλος της κάθε παρουσίασης ρωτάμε πόσοι από τους

υπόλοιπους μαθητές θα ήθελαν να παρίστανται σε μια τέτοια γιορτή. Κάνουμε μια μικρή σφυγμομέτρηση για το ποια γιορτή έγινε τελικά η πιο δημοφιλής. Αναρωτιόμαστε όλοι μαζί γιατί.

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο εργασίας 1

Αφού εντοπίσαμε τη θεματική με την οποία θα ασχοληθούμε, ας συμπληρώσουμε τη φράση:

Η γιορτή είναι σαν

Θα ακούσουμε ένα πολύ γνωστό τραγούδι του Διονύση Σαββόπουλου, το «Ας κρατήσουν οι χοροί». Ας διαλέξουμε τις λέξεις που θυμόμαστε από αυτό το τραγούδι ως τις πιο σημαντικές για την περιγραφή της **γιορτής**.

.....

Ένα τραγούδι σύγχρονο θα χρησιμοποιούσε τις ίδιες λέξεις; Τι λέτε;

.....

.....

Ατομική εργασία: διαβάζουμε το κείμενο «Και πάλι στο σχολείο» της Ζωρζ Σαρή.

🚩 Βρίσκουμε τις λέξεις που χαρακτηρίζουν την ατμόσφαιρα της πρώτης μέρας στο σχολείο.

🚩 Διαβάζουμε προσεκτικά την πρώτη παράγραφο και κάνουμε παρατηρήσεις για τον τρόπο που είναι γραμμένη: οι φράσεις είναι ολοκληρωμένες ή ελλειπτικές; Με ποιον τρόπο συνδέονται; Γιατί νομίζετε ότι κάνει αυτήν την επιλογή η συγγραφέας;

Και παρακάτω: κυριαρχεί η αφήγηση ή ο διάλογος; Γιατί;

🚩 Τέλος, αναρωτιόμαστε αν *σχολείο* και *γιορτή* μπορεί να συνυπάρξουν.

.....

Φύλλο εργασίας 2

Μαγειρεύοντας τη δική μας γιορτή.

Μέχρι όμως να έρθει αυτή η στιγμή, θα συλλέξουμε τα συστατικά της γιορτής αυτής.

Από κάθε κείμενο που θα διαβάζουμε, θα διαλέγουμε ένα στοιχείο που θα μας χρειαστεί στο μελλοντικό μαγείρεμα. Αυτό μπορεί να έχει σχέση με το *θέμα*, την *ιστορία* αλλά και με τον *τρόπο* που είναι γραμμένο το κάθε κείμενο (για παράδειγμα από το «Και πάλι στο σχολείο» μπορούμε να επιλέξουμε τον διάλογο).

Η επιλογή του στοιχείου αυτού θα γίνει αφού συμφωνήσει η ομάδα (ομόφωνα ή με πλειοψηφία). Έχουμε και λέμε λοιπόν:

«Και πάλι στο σχολείο»:

«Λωξάνδρα»:

«Χριστουγεννιάτικη ιστορία»:.....

«Στο Χριστό στο Κάστρο»:

«Το δείπνο της Μπαμπέτ»:

Πατούχας:.....

Ο Μεγάλος Μωλν:

Κόκκινη κλωστή δεμένη:

Αναφορά στο Γκρέκο:

Φύλλο εργασίας 3

Αν στο κείμενο της Ζωρζ Σαρή, η έναρξη του σχολείου έχει ατμόσφαιρα γιορτής, στα επόμενα κείμενα θα δούμε 'κανονικές' γιορτές. Για να εισχωρήσουμε όμως σε αυτές θα πρέπει να συμπληρώσουμε μια 'κάρτα εισόδου' (αλλιώς τα κείμενα δεν θα μας επιτρέψουν την είσοδο στον κόσμο τους). Ας συμπληρώσουμε την πρώτη λοιπόν για το κείμενο της Μαρίας Ιορδανίδου, *Λωξάνδρα*.

ΚΑΡΤΑ ΕΙΣΟΔΟΥ στη γιορτή στη Λωξάνδρα

- ποιος την κάνει;
- με ποια αφορμή;
- ποιος συμμετέχει – ποιος είναι καλεσμένος;
- πού γίνεται; πότε γίνεται;
- τι είδους γιορτή είναι;
- ποια είναι τα 'συστατικά' της;

Ωραία, αφού εισχωρήσαμε στη γιορτή της Λωξάνδρας, ας ερευνήσουμε τα κατατόπια.

- Ⓜ ποιος μιλάει σε αυτό το απόσπασμα;
- Ⓜ πώς εκφράζεται η *αφθονία* και η *ευφορία*;
- Ⓜ Ας προσέξουμε τον διάλογο και τη *γλωσσική ποικιλία* η οποία υπάρχει στο κείμενο.
- Ⓜ Ας προσέξουμε επίσης τη λειτουργία των *ρούχων*.
- Ⓜ Σε πολλές γιορτές υπάρχει το στοιχείο της **τελετουργίας**. Σε αυτό το απόσπασμα πού μπορούμε να το επισημάνουμε;

Φύλλο εργασίας 4

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΚΑΡΤΑ ΕΙΣΟΔΟΥ

στη γιορτή της Χριστουγεννιάτικη ιστορίας

- ποιος την κάνει;
- με ποια αφορμή;
- ποιος συμμετέχει
- ποιος είναι καλεσμένος;
- πού γίνεται; πότε γίνεται;
- τι είδους γιορτή είναι;
- ποια είναι τα 'συστατικά' της;

ΚΑΡΤΑ ΕΙΣΟΔΟΥ

στη γιορτή στο «Χριστό στο Κάστρο»

- ποιος την κάνει;
- με ποια αφορμή;
- ποιος συμμετέχει – ποιος είναι καλεσμένος;
- πού γίνεται; πότε γίνεται;
- τι είδους γιορτή είναι;
- ποια είναι τα 'συστατικά' της;

Ομοιότητες:

Διαφορές:

Ατομική εργασία στον Πατούχα

Πώς κινούνται, πώς τραγουδούν οι λέξεις.

Ας καταγράψουμε τις εικόνες που χρησιμοποιεί ο αφηγητής στο απόσπασμα για να περιγράψει τη μουσική και τον χορό στο κρητικό χωριό.

Ας ξεχωρίσουμε κάποιες που θεωρούμε πιο πετυχημένες, αυτές που μας κάνουν να μεταφερθούμε για μια στιγμή στο κρητικό γλέντι και να δούμε τον Πατούχα να χορεύει.

Φύλλο εργασίας 5

Η γιορτή στο *Μεγάλο Μωλν* είναι ξεχωριστή.

Η ομάδα 1 θα προσπαθήσει να σχεδιάσει τη διαδρομή του Μωλν. Από ποιους χώρους περνάει;

Η ομάδα 2 θα καταγράψει τα πρόσωπα που συνάντησε στην παράξενη γιορτή και τους χώρους που τα συναντάει.

Η ομάδα 3 θα προσπαθήσει να βρει τις φράσεις που δείχνουν το μυστήριο και το παράξενο.

Η ομάδα 4 θα προσπαθήσει να διαπιστώσει αν ό,τι ζει ο Μωλν είναι αληθινό ή φαντασία.

Η ομάδα 5 θα καταγράψει τα συναισθήματά του Μωλν στην τελευταία αίθουσα.

Θα θέλατε να βρεθείτε σε αυτήν τη μυστηριώδη γιορτή;

Η γιορτή αυτή περιέχει κάποια στοιχεία που δεν τα έχουμε συναντήσει μέχρι τώρα. Ας τα καταγράψουμε.

Φύλλο εργασίας 6

Θα ακούσουμε ένα παλιό τραγούδι ενός τραγουδοποιού, του Λουκιανού Κηλαηδόνη, που μιλάει για μια ουτοπική γιορτή, ένα πάρτι φανταστικό (με την κυριολεκτική έννοια της λέξης).

<p>Το πάρτι (1982)</p> <p>Θέλω ένα βράδυ να κάνω ένα πάρτι πάρτι από εκείνα τα παλιά και να καλέσω σε εκείνο το πάρτι να 'ρθουν τα πιο καλά παιδιά</p> <p>Να 'ρθει ο Φελίνι Να 'ρθει κι ο Μάρκος Να 'ρθουν οι Μπητλς Να 'ρθει ο Σαρλώ Να 'ρθει ο Καντίνσκι Να 'ρθει κι ο Μπόρχες Να 'ρθει ο Σινάτρα και να 'μαι κι εγώ</p> <p>Γιο, χο, χο, γιο, χο, χο σ' ένα βαθύ μπουντρούμι Γιο, χο, χο, γιο, χο, χο</p>	<p>Να ρθει ο Μακλάρεν Να 'ρθει ο Σάτσμο Να ρθει ο Γκούντμαν Να 'ρθει ο Ρομπέν Να 'ρθει ο Σεφέρης Να ρθει κι ο Ρώτας Να `ρθει ο Μικέλης Να `ρθει κι ο Ντασέν</p> <p>Να `ρθει ο Ντίλιγκερ Να `ρθει ο Βέγγος Να `ρθει ο Γκέρσουιν Να `ρθει κι ο Μπραμ Να `ρθει κι ο Άμποτ με τον Κοστέλλο</p>
---	--

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

μ' ένα μπουκάλι ρούμι	Να `ρθει ο Τσιτσάνης
	και να `ρθει κι ο Μπαχ
Να `ρθει ο Σεγκόβια	
Να `ρθει ο Πικάσο	Γιο, χο, χο, γιο, χο, χο
Να `ρθει κι ο Ντίσνεϋ	σ' ένα βαθύ μπουντρούμι
Να `ρθει κι ο Μπρελ	Γιο, χο, χο, γιο, χο, χο
Να `ρθει ο Πρίσλεϋ	μ' ένα μπουκάλι ρούμι
Να `ρθει κι ο Μπόγκαρτ	
Να `ρθει κι ο Βάιλ	Στην πάντα να περάσει η παρέα μας!
Και να `ρθει κι ο Μπρεχτ	Γιούχα ι, γιούχα για
	Στη μπάντα να περάσει η παρέα μας
Να `ρθει ο Σαββόπουλος	Γιούχα Χίγια Για!
Να `ρθει κι ο Λέστερ	
Να `ρθει ο Τζέρεμυ	Και ξημερώνοντας την άλλη μέρα
Να `ρθει ο Τρυφώ	όταν το σύνθημα δώσω εγώ
	σ' ένα αερόστατο θα μπορούμε όλοι
	να συνεχίσουμε στον ουρανό!
Να `ρθει ο Τζην Κέλλυ	
Να `ρθει ο Σκοτ Τζόπλιν	
και ξαφνικά να μπουκάρει ο Ζορό	Γιο, χο, χο, γιο, χο, χο
	σ' ένα βαθύ μπουντρούμι
Γιο, χο, χο, γιο, χο, χο	Γιο, χο, χο, γιο, χο, χο
σ' ένα βαθύ μπουντρούμι	μ' ένα μπουκάλι ρούμι
Γιο, χο, χο, γιο, χο, χο	
μ' ένα μπουκάλι ρούμι	

Αναγνωρίσατε κάποιον από τους καλεσμένους; Ποιους άραγε;.....

.....

Ας διαβάσουμε τους στίχους και με μια γρήγορη έρευνα (κάθε ομάδα ας πάρει μια στροφή) ας προσπαθήσουμε να απαντήσουμε στο ερώτημα: ποιοι είναι αυτοί οι καλεσμένοι, έχουν κάτι κοινό;

.....

.....

Κι αφού τους γνωρίσατε κάπως καλύτερα, θα καλούσατε κάποιον από αυτούς σε μια δική σας γιορτή;

Για να προχωρήσουμε στην τελευταία και πανηγυρική δραστηριότητά μας θα χρειαστούμε το Φύλλο εργασίας 2 (το οποίο είναι συμπληρωμένο). Με τη βοήθεια των σημειώσεών μας αυτών, θα ετοιμάσουμε / περιγράψουμε τη δική μας γιορτή. Κάθε ομάδα θα αποφασίσει πώς θα προχωρήσει και ποιο μέσο θα χρησιμοποιήσει. Θα πρέπει όμως να δικαιολογήσει την επιλογή της.

Είμαστε ελεύθεροι λοιπόν να προχωρήσουμε όπως θέλουμε: γράφοντας ένα κείμενο, φτιάχνοντας μια αφίσα ή ένα άλλο πολυτροπικό κείμενο, μια σελίδα στο Facebook, ένα βίντεο ή δραματοποιώντας ένα κείμενο ή έναν διάλογο. Μπορούμε να επινοήσουμε έναν άλλο τρόπο για να περιγράψουμε τη γιορτή μας. Ας προσπαθήσουμε να χρησιμοποιήσουμε τα στοιχεία που έχουμε συγκεντρώσει. Εμπρός, λοιπόν, κέφι και δράση! Ο χρόνος δεν είναι πολύς! Και θα πρέπει να ετοιμάσουμε την καλύτερη γιορτή!

Φύλλο ετεροαξιολόγησης

	Δικαιολόγησαν την επιλογή του μέσου που χρησιμοποίησαν;	Χρησιμοποίησαν στοιχεία από τα προηγούμενα κείμενα;	Θα θέλατε να ζήσετε αυτή τη γιορτή;
Ομάδα 1			
Ομάδα 2			
Ομάδα 3			
Ομάδα 4			
Ομάδα 5			

Z. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο θα μπορούσε να καταλήξει στην ετοιμασία μιας γιορτής του σχολείου, όχι στις εθνικές επετείους αλλά π.χ. για το τέλος του σχολικού έτους.

H. ΚΡΙΤΙΚΗ

Ίσως τα κείμενα να έχουν μια μικρή δυσκολία για τη Β΄ Γυμνασίου.

Κάποια από τα κείμενα έχουν έντονη τοπικότητα παραπέμποντας σαφώς στην Κρήτη (αποσπάσματα από τον *Πατούχα* και την *Αναφορά στον Γκρέκο*). Ο εκπαιδευτικός μπορεί βέβαια να τα παραλείψει ή να αξιοποιήσει άλλα κείμενα που να εξυπηρετούν τους συγκεκριμένους στόχους.

Η δομή του σεναρίου, πάντως, επιτρέπει, μείωση των κειμένων (και κατά συνέπεια των διδακτικών ωρών) και φυσικά προσθήκη άλλων.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

—

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Υλικό για την 1^η ώρα

[Πρώτος μεταπολεμικός καρνάβαλος, Ηράκλειο 1952](#)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Pierre-Auguste Renoir, [*Bal au Moulin de la Galette*](#), Musée d'Orsay, Paris

σ

Pieter Bruegel the Elder, [The peasant wedding](#), Kunsthistorisches Museum, Vienna

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

[Astérix chez les Belges](#) p.47 : *le banquet chez les Belges d'après Brueghel l'Ancien*

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

<http://asptt-strasbourg-triathlon.com/2012/11/15/repas-dapres-ag-noubliez-pas-de-reserver/>

Απόσπασμα από το μυθιστόρημα του Νίκου Καζαντζάκη *Αναφορά στο Γκρέκο*.

Όταν συλλογιέμαι, ύστερα από τόσα χρόνια, τη μέρα εκείνη που πάτησε ο πρίγκιπας Γεώργιος της Ελλάδας, παει να πει η λευτεριά, το χώμα της Κρήτης, τα μάτια μου βουρκώνουν ακόμα και τρέχουν. [...]

Δυο στάθηκαν οι ανώτατες μέρες της ζωής μου – η μέρα που πάτησε ο πρίγκιπας Γεώργιος στην Κρήτη, κι ύστερα από χρόνια, η μέρα που γιόρτασε τα δέκα της χρόνια η Επανάσταση στη Μόσχα. Και στις δυο αυτές μέρες ένιωσα πως μπορούν να γκρεμιστούν τα μεσότοιχα – κορμιά, μυαλά, ψυχές και να ξαναγυρίσουν οι άνθρωποι, ύστερα από φοβερή αιματηρή περιπλάνηση, στην αρχέγονη θεϊκιά ενότητα. Δεν υπήρχε εγώ κι εσύ κι εκείνος, όλα είναι ένα, και το ένα ετούτο είναι βαθύ μυστικό μεθύσι και ο θάνατος χάνει το δρεπάνι του, θάνατος δεν υπάρχει, χώρια ένας ένας πεθαίνουμε μα όλοι μαζί είμαστε αθάνατοι, ανοίγουμε τις αγκάλες κι αγκαλιάζουμε ύστερα από τόση πείνα, από τόση δίψα κι ανταρσία, σαν άσωτοι γιοι, τον ουρανό και τη γη, τους δυο γονιούς μας. Πετούσαν οι Κρητικοί τα κεφαλομάντηλά τους στον αέρα, έτρεχαν τα κλάματα και μούσκευαν τ' άσπρα καπετανίστικα γένια, σήκωναν οι μανάδες τα μωρά τους να δουν τον ξανθό γίγαντα, το

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

παραμυθένιο βασιλόπουλο, που 'χε ακούσει το θρήνο της Κρήτης κι είχε κινήσει πριν από αιώνες καθάλα σε άσπρο άλογο σαν το Αι Γιώργη να τη λευτερώσει. Γυαλί έκαμαν τόσους αιώνες τα μάτια των Κρητικών ν' αγνατεύουν το πέλαγο, φάνηκε, δε φάνηκε τώρα θα φανεί... [...]

Και τώρα να, τράνταξε η Κρήτη, άνοιξαν οι τάφοι, ακούστηκε μια φωνή από την κορφή του Ψηλορείτη. Ερχεται! Έφτασε! νατος! Κι οι γέροι καπεταναίοι ροβόλησαν από τα βουνά με τις βαθιές πληγές τους, με τις ασημένιες πιστόλες τους και με τις βροντόλυρες, χτυπούσαν οι καμπάνες, σειούνταν τα καμπαναριά, καταστολίστηκε η πολιτεία με βάγια και μυρτιές, κι ο ξανθός Αι-Γιώργης στέκουνταν στη δαφνοστρωμένη προκυμία κι έλαμπε όλο το Κρητικό πέλαγος πίσω από τους ώμους του.

Μέσα στις ταβέρνες οι Κρητικοί τραγουδούσαν, χόρευαν, έπαιζαν τη λύρα. Μα δεν αλάφρωσαν, δε χωρούσαν πια μέσα στα κορμιά τους, φούχτωναν το μαχαίρι, έδιναν μαχαιριές στα μπράτσα και στα μεριά τους, να χυθεί αίμα, ν' αλαφρώσουν. Στην εκκλησιά, σήκωσε τα χέρια του ο Μητροπολίτης κι ήθελε να βγάλει λόγο μα το λαρύγγι του είχε φράξει, ανοιγόκλεισε τα χείλια του: «Χριστός Ανέστη, παιδιά μου», φώναξε κι άλλο δεν μπορούσε να ξεστομίσει. «Αληθώς ανέστη» βρόντηξε απ' όλα τα στήθια, κι οι πολυέλαιοι της εκκλησιάς κουνήθηκαν σα να 'καμε σεισμό.

Ήμουν μικρός κι άπραγος, και το ιερό μεθύσι μέσα μου βάσταξε πολύ, μπορεί και να βαστάει ακόμα. Στις πιο βαθιές χαρές μου, και τώρα ακόμα, όταν βλέπω έναστρο ουρανό ή τη θάλασσα ή την ανθισμένη μυγδαλιά ή όταν ξαναζώ τον πρώτο έρωτα, αστράφτει μέσα μου, αθάνατη, η 9^η Δεκέμβρη 1898 που το βασιλόπουλο της Ελλάδος, ο αρραβωνιαστικός της Κρήτης, πάτησε την Κρήτη. Κι όλο το στήθος μου στολίζεται, όπως ολάκερη η Κρήτη τη μέρα εκείνη με μυρτιές και με δάφνες.